

mot que significa 'edifici': potser un pl. en *-ún* del mot que *PAlc.* registra en la forma com veig en altres escrits. Com «edificio: *bunién*» (238a 138.b19) i *RMa.*: *bina*, *bunayya*, *bunyan*, en pl. irreg. '*abnā*' (360).

LA VINYOLA

«Hameau» agre. a Enveig (Brousse, *Cerd. Fr.* 334): 1521: *B. de la Vinyola* (Ponsich, *Top.* 142).

2) *VINYOLES*, llog. de l'Alt Lluçanès, te. Orís: oit *βινϕλᾶς* (*d'urís*) entre aquest poble i *Ordeig* (1935) i Casac (1920).

MENC. ANT. S. XII: *Vineolas*, *Vinoles* (III), parròquies llista Pladevall, p. 72; 1259: «Geraldum de 15 *Ordeg*, de parr. Sti. Stephani de *Vineolis*» (CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 398); 1330 i 1332: Sti. Steph. de *VINYOLES* (*Mi. Griera* I, 373 i 381).

3) *VINYOLES* de Portavella, menut llog. al peu del puig de Sta. Margarida, el culminant de les serres 20 d'Alpens-Matamala: és 0h30 més a l'Oest (1928 exc. 87), pron. *V. de p̄ort̄ab̄ēī* nom aquest d'un gran mas, damunt el llogaret, agre. al mun. de *Les Lloses*.

MENC. 938: «parrochia de *Vineolis*, Sera de *Vineolas*» (*Cat. Car.* II, 160.20, 164.4, 171.18, 161.32); 25 1330: S. Martini de *Violes* (*Mi. Griera* I, 373).

4) *Sta. Columba de Vineolis*: anys 1330, '32, '33, '39 (*Mi. Griera* I, 374, 381, 385, 387); nom antic de Sta. Coloma Sasserra, església rural, amb algunes cases, te. Centelles.

VINYOLS

Poble del Baix Camp de Tarr., que junt amb la 35 seva barriada *Els Arcs*, dona nom a un municipi, 7 k. al SO de Reus.

PRON. vinyòls a Riudoms, amb *b-* a Cambrils: gentilici: *vinjolencs*, (Casac. 1920) (*GGC*, 676) diu que ja es documenta el 1154 [?]. 1216: era un mas que 40 llavors fou donat a poblar per l'Arquebisbe, l'a. 1245 només hi havia església als *Arcs*, però com que *Vinyols* ja s'anava poblant l'Arquebisbe llavors autoritza els seus habitants a fer-se església pròpia (Font Rius, *C.d.p.* §§ 233, 383, p. 728, cf. p. 747); 1359: 45 *Vinyols* (imprès *Vinyels*) (*CoDoACA* XII, 38). Com que no s'explicaria bé un dim. masculí del femení *VINEA* o *VINEOLA*, aquests noms deuen venir del locatiu-ablatiu pl. *VINEOLIS* 'a les vinyetes'.

SA VINYOTA

Mall., te. Binissalem XL. Masc. hi posa dues poss.: aquest (18C9) i *Sa Vinyola*, a la sortida E. del poble 55 però l'inf. m'ho féu rectificar en *Sa Vinyota*.

VINYAGARSA

Mas en el te. de *Parròquia de Ripoll* (1953, XIII, 14). Formació estranya: Com que si fos *Vinyegassa* 5 seria explicable (com *basseganyes*, *banyegaire*, *apunyaegar*), podria ser alteració d'això (com ultracorreció dels duplicats antics *ors* / *ós*, *cursa* / *cors* / *cós*, ajudant-hi l'infl. de *garsa*. O bé es pot pensar en una col·le. plural *VINETA ARSA* 'vinyets socarrats', passant 10 per *Vinedarsa* i contaminació de *vinya* i de *garsa* més hipotètic i un xic rebuscat.

COLL-SES-VINYES

Collada de la serra que parteix aigües entre la Plana de Vic i les Guillerries, te. Vilanova de Sau, immediat al n. de *Collsameda*, afrontant amb St. Julià de Vilatorrada (1925, exc. 57).

VIOLET i noms anàlegs

Un NL *Violet* en el fogatge de 1495 com Agr. de Gavasa (Llitera). Altrament només el sé com cognom, quasi peculiar, de Ross.: el veig a Bages a làpida dels morts de 1915-8, sobretot el de l'il·lustre escultor i patriota rossellonès Gustau *Violeti* (Tuir, 1873-1952). Si hi hagués més dades i clares i antigues 30 gosariem dir que ve d'un col·lectiu en -ETUM de la planta *viola*. Ara les dades són equívokes almenys pel que fa a l'origen o la derivació. A l'enq. de St. Cebrià de R. un mas, que sento en pron. repetida *maz dem biulē*. Altrament deçà de l'Albera, només el cogn. *Viola*, que el *DAG.* registra a Manresa, Gir. i Bna., i a Tàrrrega en el S. XVIII.

Però existeix una altra pista etimològica, poc aplicable als noms precedents. Però ben probable, almenys per a part dels següents. L'onomatopeia que ha produït el nom d'instruments musicals *violí* i *viola*, cat. ant. *viula* i verb *viular* (*DECat.*). En un doc. de 1140 consta, com nom d'un molí: «molendinum de *Viula*, a *Rivo-Rubeo* (serà 'Rubí') (Font Rius *C. d. p.* § 58, p. 596). La cançoneta de l'aigua i de les moles de molí. Un *Violí* a l'Anoia, te. Argensola; la Balma del *Violí* a Castell d'Alareny (xxxviii, 127.22): aquí serà també el degotís que cau per la balma el que recorda el les notes de la viola o violí; i en altres llocs també podria al·ludir el so de l'aigua en un 50 barranc, fonteta etc.: Barranc de *Vibuella* te. Gàtova (xurro) (xxx, 60.1, 874 × 574). Clot del *Violes* te. Cubells (xlvi, 44.6); Els *Violers* costa rocosa, te. Roses, entre el Lledó i el Cap Trencat (xlv, 107). Cala *Viola* (de llevant i de Ponent), a la costa menorquina de Fornells (xliv, 35.6, Masc. Ap. 302). *Viola de Salvador*, te. Torre de les Maçanes.